

Vergaderjaar 2016–2017

34 593

Samenvoeging van de gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 16 december 2016

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt Verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

blz.

1.	Inleiding	1
2.	Voorgeschiedenis en totstandkoming herindelingsadvies	2
3.	Toets aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling	2
4.	Financiële aspecten	3

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Samenvoeging van de gemeenten Bellingwolde en Vlagtwedde. Zij constateren dat het hier gaat om een vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Bellingwolde en Vlagtwedde. Aanleiding is de wens van de betrokken gemeenten tot versterking van de bestuurlijke organisatie van deze gemeenten, een en ander met het oog op huidige en toekomstige lokale en regionale opgaven. Het wetsvoorstel geeft de leden van de VVD-fractie geen aanleiding tot het maken van opmerkingen en het stellen van vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggend wetsvoorstel waarmee de gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde worden samengevoegd. De aan het woord zijnde leden zijn van mening dat de aanzet voor het voorstel tot samenvoeging «van

onderop» voorop staat, evenals de vrijwilligheid van de samenvoeging. De leden van de PvdA-fractie hebben nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde. Deze leden hechten eraan, dat gemeentelijke herindelingen van onderop tot stand komen en leiden tot herkenbare, toekomstbestendige gemeenten. Wel hebben deze leden nog enkele vragen over het voorstel.

2. Voorgeschiedenis en totstandkoming herindelingsadvies

De leden van de CDA-fractie constateren, dat aan het voorstel tot samenvoeging van Bellingwedde en Vlagtwedde onderzoeken naar uiteenlopende samenwerkingsmogelijkheden voorafgegaan zijn. In de samenwerking met Stadskanaal constateerden Bellingwedde en Vlagtwedde dat er geen gelijkwaardigheid was tussen de drie partners en dat deze onbalans zich uitte in de relatie, het proces en de (beleids-)inhoud. De Visitatiecommissie Bestuurlijke Toekomst Groningen constateerde dan ook, dat er sprake was van onvoldoende bestuurlijk vertrouwen en geen (beleefde) gelijkwaardigheid in de samenwerking. Deelt de regering de opvatting van de leden van de CDA-fractie, dat bestuurlijk vertrouwen en goede samenwerking noodzakelijke voorwaarden zijn voor het welslagen van een gemeentelijke herindeling?

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorstel van wet om de gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde samen te voegen tot de gemeente Westerwolde.

3. Toets aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling

De leden van de PvdA-fractie lezen dat een gemeentelijke opschaling het takenpakket niet zal verzwaren. Kan de regering dit toelichten? Het vergroten en versterken van de kracht van de ambtelijke organisatie is, zo lezen de leden van de PvdA-fractie een meerwaarde van de samenvoeging en komt in de toekomst ook niet verder onder druk te staan. Welke knelpunten doen zich nu voor die na de samenvoeging naar verwachting zijn opgelost? Hoe gaan de beide ambtelijke organisaties hier te werk? Ziet de regering belemmeringen die de beide ambtelijke organisaties te wachten staan? Zo ja welke, Zo nee waarom niet?

De leden van de CDA-fractie constateren, dat de gemeente Westerwolde i.o. is toegetreden tot het internationale netwerk van Cittaslow-gemeenten. De gemeentebesturen van Bellingwedde en Vlagtwedde zijn van mening, dat deze filosofie naadloos aansluit op de waarden in het gebied Westerwolde: een mooi en kleinschalig landschap waar het goed wonen, werken en recreëren is en waar bewoners en ondernemers zich mee verbonden voelen. Deelt de regering de mening van de aan het woord zijnde leden, dat bij een gemeentelijke herindeling een goede balans gevonden moet worden tussen vergroting van de slagkracht van gemeenten en behoud van de herkenbare eigen identiteit?

De Afdeling advisering van de Raad van State stelt, zo merken de leden van de CDA-fractie op, dat de implicaties van de omvangrijke doorgevoerde decentralisaties en de strategische grotere regionale opgaven vragen om rechtstreekse democratische legitimatie. De leden van de CDA-fractie delen het standpunt van de regering, dat het van belang is dat de nieuwe gemeente participeert in strategische samenwerkingsverbanden, los van het schaalniveau van de nieuw te vormen gemeente. Deze leden vragen de regering in dit verband nader in te gaan op de vraag van de Raad van State naar rechtstreekse democratische legitimatie.

De leden van de SGP-fractie vinden het belangrijk dat herindeling niet gedwongen, maar van onderop plaatsvindt. Als er sprake is van herindeling, dan moet er ook sprake zijn van een naar verwachting toekomstbestendige, bestuurskrachtige gemeente. Zij vragen daarom de regering om nog in te gaan op deze vraag. In hoeverre is juist de uitgestrektheid van de gemeente en het grote aantal kernen niet eerder een argument ten gunste van de toekomstbestendigheid van de bestuurskracht van deze gemeente? Zou die bestuurskracht niet eerder benadeeld worden als er sprake zou zijn van een nog (veel) grotere gemeente?

4. Financiële aspecten

De leden van de SGP-fractie constateren dat de regering de financiële situatie gunstig noemt. Is de regering van mening dat dit ook de middellange en lange termijn is gewaarborgd?

De voorzitter van de commissie,
Pia Dijkstra

De adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx